

Ladislav Babić

Dio apsoluta

(mojoj majci)

Priču sam čuo od prijatelja, prvog susjeda – kat ispod mene – s kojim sam često zajedno divanio uz pive ili rakijicu. Nekoliko mjeseci nakon što ju je (već teško bolestan) ispričao, preselio se na ahiret. Posvećujem je svojoj majci koja je pred skoro desetljeće napustila ovaj svijet, zauvijek se uselivši u mene.

Piroška Marija Szalay – Babić, (1932. – 2009.)

Kažu da živjeti znači natenane umirati, dok se sokovi života do kraja ne pretvore u beživotni pepeo smrti. Odavno je to znao, konačno, studirao je prirodnu znanost pa mu je jasno da sve ima svoj početak, razvoj i svršetak, prijelaz iz jednog oblika u drugi bez pretvaranja u ništavilo, iako je to za ljudsko biće moguće uistinu

tako. Bitisanje individue se runi, njen svijet – nakon doseguća biološkog i intelektualnog maksimuma - sve se više osipa. U njemu, baš kao van njega, nestaje lični svijet koji on tretira objektivnim, dok ne nastane kraj svemira, što smrt upravo i jeste za svaku osobu. Nije obraćao pažnju, mada bijaše svijestan, na to mrvljenje stvarnosti, sve dok ga – eto, teče deseta godina – nije napustila majka. Napustila, možda i nije prava riječ, jer – nažalost – nikad ne bijaše bliži s njom negoli kad je više nema; stopili su se u jedno kao simbiotska zajednica u kojoj ona vegetira kao sjećanje, a on iz njega crpi još preostale sokove koji ga održavaju do ponovnog susreta s njom. Ustvari, preselila je u njega, što će reći da nadalje biva dio ovog svijeta u ponešto drukčijem obliku, dok ga i on ne napusti ili netko ne zadrži u sebi, u što duboko sumnja. Mada svijestan ove iluzije, ne jednom se zaklinjao – a to je neobično lako, kad znate da ništa ne znači, iako uvjeren da bi održao obećanje kad bi samo bilo moguće – kako bi dao pola preostalog života i sve, baš sve što je ikada napisao, objavio i stvorio, samo da mu se vrati, pa potom da zajedno otplove *Haronovom lađom* niz rijeku bez povratka. U jednom trenutku shvatio je da svakim novim „obećanjem“ nudi sve manje i manje, jer ga sve manje preostaje na ovom svijetu.

Pomisli li netko da se njegovo obožavanje majke pretvorilo u obogotvorenje, daleko je od istine. Uzajamni odnos bijaše im sve prije negoli idiličan; ne bješe ona savršeni čovjek, kao i njen sin još beskrajno manje. Ali, prema njemu imala je ono, što on – prekasno je shvatio – nije iskazivao njoj. Ljubav prema njemu izdizala se ponad najvećih razmirica, a glupanu od sina tek sada - kad je više nije bio u stanju uzvratiti - postade jasno. Bez nje bio bi nitko i ništa, a odužio joj se zadnjih dana života kao nitkov, sčega ga svakodnevno progoni savjest. Savjest? Znači li ikome išta doli onome koga mori? Što pokojnica ima od bolnih sjećanja, licemjernih zakletvi i obećanja, od grizodušja, kad za nju više ništa ne može uraditi, a ona iz groba još uvijek više čini za njega? Majčinska ljubav i prekogrobno je djelotvorna spram nedostojnog sina. Sanjao je, jel' u snu ili na javi i nije važno, kako razgovora s nekim vjernikom o „onostranstvu“, te mu reče kako je pretražio cijeli svemir i svoju majku nigdje nije našao sem u sebi.

– „Da si tražio boga“ – reče ovaj – „našao bi ga, a onda i svoju majku“.

– „U krivu si“ - odvrati mu doživotni bezbožnik – „Da sam našao svoju majčicu, siguran sam da bih našao i boga!“ Vjernike nije lako (raz)uvjeriti:

– „Tvrdiš da si našao majku u sebi; onda tamo stoluje i bog, samo što ti toga nisi svijestan.“

– „Ne zanima me bog, samo moja majka!“ – rasplinuvši se, san ga vrati u stvarnost.

Ako li je u njemu i nigdje drugdje, tamo će ostati vječno, odnosno dok i on ne napusti dunjaluk. A hoće li, kakav već bijaše - s majkom u sebi - ostati u nečijem tuđem, ponajmanje ga je zanimalo.

Sve živo što ostavlja za sobom, svoje sluzi, iscjedke u plodna tla iz kojih su niknuli, nije negoli razrijeđena, nebitna tekućina koja svoju bit nek' ište odaklem i potiče. Više ne bješe uvjeren – poznavajući svoje bivše - jesu li djeca uopće njegova, mada ih se nije odrekao, poput mlađega koji je ustvrdio da mu je pravi ćaća *Otac nebeski*, a stariji ga bezdušno premlatio. Stoga želi biti pokopan bez ičijeg prisustva, sem sina pravoslavnog popa koji mu je ispratio majku, inače katolkinju. Shvaćao je, znao je dobro da je i on tek jedna sluz, kojoj je majčina ljubav davala vrijednost jer je ne smatraše tek izlučevinom, već dijamantom koji je stvorila i brusila ne uspijevši u svom naumu, ulaštivši pritom sebe daleko sjajnijom od vlastite tvorevine – jasno mu bijaše. No, nije njen život bio bezvrijedan.

Šetajući gradskim ulicama viđa djevojke vozikati novorođenčad, prisjetivši se kako je i njega majčica tako šetkala, ponosna na sadržaj kolica, što mu namah utrne ponekad probuđeni primarni nagon. Sine mu kako je i njegova majka, poput sviju nas, doživljavala život na neponovljivi način; od djetinjih igrica, simpatija i prvih ljubavi, ranog nestanka tate čijem je suđenju prisustvovala, žrtvovanja karijere učiteljice radi uzdržavanja majke sčega se kao maloljetnica zaposlila (starije sestre su otišle vlastitim putevima), odlaska oca svog čeda, potonjeg balavca koji sve to nije – odrastajući pod njenom zaštitom – shvaćao, niti znao uzvratiti. Udaвши se za njegova očuha, ljubav spram sina nikada nije prestajala i vjerojatno ju je koštala razlaza (bez rastave braka) godinu prije premještanja u njegovo sjećanje. Neizlječiva bolest tijekom koje je brinuo o njoj - poslijednjih tjedana, kad se već pomirila s odlaskom, sramotno se odnoseći spram nje - odnijela ju je zauvijek, a kako se proširila na mozak stvarnost joj se rasplinula u zaludno iščekivanje fikcionalnog djeteta, jer izobličeni karakter stvarnoga nije prepoznavala. Da, srami se, ali od srama i njegove savjesti ona nema ništa, niti on išta više može učiniti. Bio je njen život prepun lijepih i ružnih stvari, objektivno najružnija koja joj se desila možda je upravo on, no – višestruko mi je ponavljao - život joj bijaše neponovljivo, neprocjenljivo dragocjen. Bruseći njega izbrusila je sebe u humano biće, nepojmljivo iznad djeteta kome je to namijenila. Njen je život vrijednost, dragocjenost u svemiru, dragulj blistaviji od najsajnije zvijezde s neba,

perfekcija nesavršenog stvora savršenog u ulozi majke koja daje sve, od materijalnoga, preko ljubavi do života za svoje dijete. Jedina bitna osoba njegova života, koju nije znao dovoljno cijeniti dok su zajedno bitisali, ona za susretom s kojom jedino uzalud žudi, je njegova majčica. Sve ostalo je nebitna, nevažna prolaznost spram tog jedinog djelića apsoluta koji mu je preostao. Trepčuća kapljica u oku nije mu se otkočila, kao što je on to učinio nedugo kasnije od života. „Odazvat ću se majčinom pozivu, kad me se zaželi“, govorio je. Pokopan je pored nje, bez ičijeg prisustva kao što je i želio.

Svim ženama, majkama i onima koje to još nisu ili ne mogu postati, tim djelićima apsoluta što stvaraju svijet koji počiva na njima (nije zalud Geja „majka svega što živi“), čestitam međunarodni Dan žena – u neka druga vremena od djece (a za njih smo to uvijek) slavljen i kao Majčin dan.

6.3.2018.

PR

DIOGEN pro kultura

<http://www.diogenpro.com>